

Dokumentacja (fragment) złożona do konkursu na kuratorski projekt
wystawy w Pawilonie Polskim na 56. Międzynarodowej Wystawie
Sztuki w Wenecji 2015.

Artysta: Rafał Milach

Tytuł: Fasada

Kurator: Katarzyna Sagatowska

KONCEPCJA WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 56. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI W 2015 ROKU

Przyzwyczajaliśmy się już do myśli, że wojna jest tak daleko, że nas właściwie nie dotyczy. Wydarzenia na Ukrainie odbierają nam to słodkie uczucie bez troski. Strach, którym dziś nasiąkamy potęgowany jest przez bezradność Zachodu, nieobliczalność Rosji i nachalne, historyczne analogie. Przerażeni odkrywamy, jak bardzo są aktualne. Wystawa *Fasada* Rafała Milacha jest reakcją na to rosnące poczucie zagrożenia. Dla wielu z nas to nowe uczucie.

Pierwszą częścią ekspozycji jest fragmentaryczna rekonstrukcja niedokończonych fundamentów hotelu Abchazja. Obiekt miał powstać w północno-zachodniej Gruzji kilkaset metrów od granicy z Abchazką Republiką Autonomiczną, byłą gruzińską prowincją, a od 2008 roku znajdującą się w strefie wpływów rosyjskich. Jego budowa, wspierana przez prozachodniego prezydenta Gruzji Micheila Saakaszwilego miała być gestem. Nie wiadomo jednak, czy chodziło o gest pojednania czy raczej sprzeciwu wobec działań Rosji wspierającej abchaskich separatystów. Reprezentacyjna fasada hotelu Abchazja miała być skierowana w stronę utraconych terytoriów. Nigdy jednak nie powstała. Dziś z betonowych fundamentów zalanych wodą sterczą druty zbrojeniowe. Niedokończony gest marnieje w pejzażu.

Drugim elementem ekspozycji jest książka o obiektach propagandy z obszaru postsowieckiego. Stworzy ona kontekst dla instalacji. Fotografiiom wykonanym przez Milacha, towarzyszyć będą eseje poświęcone problematyce architektury i władzy.

Prezentacja będzie rozwinięciem dotychczasowych poszukiwań twórczych Rafała Milacha. Ich efektem są takie wystawy i książki poświęcone problemom terytorium postradzieckiego, jak *The Winners*, *Black Sea of Concrete*, *7 Rooms*. W Fasadzie artysta po raz pierwszy sięga po nową formę wypowiedzi - obiekt przestrzenny powstały w wyniku inspiracji fotografią. To eksperymentalne dla tego twórcy przetłumaczenie formy dwu- na trójwymiarową wynika z potrzeby oddania istoty relacji człowieka z konstrukcjami propagandowymi, które fotografował w byłych republikach ZSRR. Fotografia pozostaje wobec tego wyzwania bezradna - buduje bowiem intymny kontakt z odbiorcą. Dominująca i przytłaczająca swoją fizycznością forma przestrzenna, zrekonstruowana z zachowaniem oryginalnego usytuowania wobec kierunków świata, już na taką intymność nie pozwala. Jest zimna i odpychająca.

W ten sposób konstrukcja ze „świata, w którym toczą się wojny” wdrze się w bezpieczną przestrzeń pawilonu stojącego w samym sercu Zachodu - świata „gdzie wojen już nie ma”. Niespełnione marzenie o hotelu Abchazja wraz z fotografiami zawartymi w książce przypomną o niestabilnych relacjach pomiędzy tymi dwoma światami. Jak pokazały ostatnie miesiące nie są one znowu tak odległe od siebie.

SCENARIUSZ WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 56. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI W 2015 ROKU

/WERSJA SKRÓCONA/

Wystawa *Fasada* Rafała Milacha składa się z dwóch części: obiektu przestrzennego, będącego fragmentaryczną rekonstrukcją fundamentu hotelu Abchazja oraz książki fotograficznej, poświęconej obiektom propagandy z obszaru postsowieckiego. Stworzy ona kontekst dla instalacji.

Wystawa została zaprojektowana w taki sposób, aby wywołać w odbiorcy poczucie niepokoju poprzez zderzenie ascetycznego wnętrza galerii z agresywną, surową formą odtworzonej konstrukcji oraz niesymetryczną aranżację przestrzeni.

Rekonstruowany fragment fundamentu, na którym miała stanąć fasada hotelu, został zeskalowany, aby dostosować go do warunków ekspozycyjnych. Pomimo pomniejszenia wymiarów, monumentalna forma konstrukcji zostanie utrzymana. Obiekt będzie umieszczony przy południowej ścianie pawilonu polskiego (sąsiadującej z pawilonem rumuńskim) i zajmie ok. 1/3 przestrzeni. Zostanie wykonany z imitacji surowego betonu, prętów zbrojeniowych oraz materiału przypominającego taflę wody.

Na środku ściany północnej zostanie zbudowany betonowy postument, na którym wyeksponowana będzie książka. Znajdą się w niej fotografie wykonane przez Milacha oraz eseje poświęcone problematyce architektury i władzy. Wśród planowanych autorów tekstów znajdują się: pisarz i filozof, Paweł Laufer oraz historyk i dziennikarz, Wojciech Górecki. Autorką projektu graficznego publikacji będzie jedna z czołowych polskich projektantek, Ania Nałęcka.